
Kandelabrien

Et skuespil af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kandelabrien	4
Metadata om værket	4
Titel	5
1. Akt: Forspil	6

Kandelabrien

Kilde Indskrivning af Kaj Munks håndskrevne manuskript, som findes i en grøn notesbog med spiralryg. Manuskriptet er skrevet på dels 5 unummererede sider fra den ene ende af hæftet, på den tilhørende forside er skrevet “Kandelabrien Af Kaj Munk”, dels 10 unummererede sider fra den anden ende af hæftet, på den tilhørende forside er skrevet “Skæmtekomedie” og dels på løse ark indlagt i hæftet. KMF-nr. 26.05.01.

Indledning

Dette korte ufærdige manuskript kan ikke dateres nøjagtigt, men der er god grund til at tro, at det blev skrevet før *Gullegrylapiens Hovedstad, Kandelabrien*. Navnet på en af figurerne – Musenlos – er tysk (ordret: uden muse) og kunne måske tyde på, at teksten blev til i en periode, hvor forfatterens “muse” havde forladt ham, dvs. hvor han led under en fuldstændig mangel på inspiration. Udkastet har sandsynligvis en selvbiografisk dimension. Den “libertinske Digter” Villanelle (også kaldt Libelle eller Libel) skal nok opfattes som et afslørende og kynisk selvportræt. En stemme opmuntrer desuden de tilstedeværende – med jysk accent! – til at “regere [sin] sind”, men denne situation sammenlignes med den kendte episode i Martin Luthers liv, hvor han kastede sit blækhus på djævelen for at jage ham væk, en gang han blev fristet af ham.

Denne beskedne *carpe diem*-tekst er uden sidestykke i Munks dramatik, bortset fra *Gullegrylapiens Hovedstad, Kandelabrien* og især scenen med dansen under pesten i Athen, i 2. akt af *Fra Tidehvervet*. Forestillingen om, at “Herren [Vorherre!] sidder hen og spiller / paa sin Mundharmonika”, mens “hans Svende og Terner ... danser til de dør”, er nok et symbolsk udtryk for forfatterens livslede – en fortvivlet “hvad-kan-det-nytte”-holdning. Det er den kendte litterære topos “spis, drik og vær glad i dag, for i morgen skal du dø”, teksten henviser til, og det er denne for ham sjældne inspirationskilde, Munk her har øst af. Denne “klukkende Kilde”, der lærte hans “Hjerte frit at le / engang, da kun græde det ville”, var imidlertid kun udtryk for en øjeblikstemning og det blev som bekendt ikke nogen langsigtet løsning for ham. Man skal lægge mærke til, at tekstens symbolik – modsætningen mellem Kandelabriens “Munterhed” og letfærdighed på den ene side, og Grobrianniens krav om “mere Strenghed, mere Alvor og mere Sædelighed” på den anden – repræsenteres af to nabolande, hvor det ene øver moralsk pres på det andet.

Kandelabrien

¹Libell

²Musenlos

³Adrettos

Letta

Lissa

Luna

Robertha

Byraadssalen i Kandelabrien

4

¹ Den følgende side er placeret forrest i kladdehæftet som løsark. Der synes umiddelbart at være tale om et oprids af personer. De efterfølgende verslinjer er svært læselige, og samtidig forekommer der en række overstregninger. De sidste 20 linjer optræder senere som del af en sang i stykket 'Kandelabrien'.

²*Libell*: Navnet er muligvis spundet over det nylatinske "libella", som betegner en døgnflue eller guldsmed. Det kan også være en hentydning til digterens frie, udsvævende levestil. I replik 8 kaldes han "den libertinske Digter" [ODS]

³ Kunne måske tyde på en tilstand, hvor man er åndsforladt, hvor ens muse har forladt en.

⁴*Kandelabrien*: Navnet kan være forment over ordet "kandelaber", som betyder stor, flerarmet lysestage. Men ordet "kandelaber" minder om "Kalabrien" i Syditalien. [DDO]

For der bag den rareste blødeste Sne
 der springer en klukkende Kilde
 den lærte mit Hjerte frit at le
 engang, da kun græde det vilde
 Lyt engang i Nattens Stille
 kan I høre langt herfra
 Herren sidde hen og spille
 paa sin Mundharmonika
 Og hans Svende og hans Terner
^adanser ud i lette Slør
 Det er Himlens lyse Stjerner
 det er Havets mørke Søer
 de vil danse, de vil danse
 de vil danse til de dør
 Denne Toneleg den hidser
 dit Blod ind i mit aah Gud
 gennem dine Fingerspidser
 mod min Skuldere nøgne Hud.
 Vejret danser i min Lunge
 Blodet danser i mit Bryst
 som det dirrer sødt det unge
 Løv paa Kvist ved Vindens Lyst
 Vaar og Sommer vil jeg danse
 det bliver tidsnok, tidsnok Høst

^aTerner: Tjenestepiger.

1. Akt: Forspil

Byraadssalen i Kandelabrien

- (1) Præsident Dolnak: Som Præsident for Kandelabriens Folk noterer jeg, at Statsraadet er samlet, og vi vil nu indlede Mødet efter vort muntre Folks ældgamle Tradition. *(Han springer selv meget flot over en ældgammel Stoleryg. Efter ham springer Skrædder Vims nok saa nemt, saa Kullempere Tons med et Brag, nu kommer Pater Dyster, han samler Kjolen op, og det gaar, saa kommer Viktualiehandler Senil⁶, og*

⁵ Her ender førømtalte løsark.

⁶Viktualiehandler Senil: Betegner en forhandler af levnedsmidler og fødevarer: en købmand. Munk bruger også navnet "Senil" (Biskop Senil) i skuespillene "Operationen" og "Willi Kuhn fra Donland". [ODS]

han er 78) .

- (2) Præs: Skyd Hjertet op i Livet⁷, gamle Senil
- (3) Skrædder Vims: Og saa et lille Tilløb, en, to, tre.
- (4) Pater Dyster: Kom nu! kom nu!
- (5) Kullempert Tons: Saa, bare mase paa. (*De hjælper ham over. Stolen vælter*)
- (6) Pater Dyster: Jeg frygter, De bli'r snart for gammel til at varetage Deres Hverv i Raadet.
- (7) Præs: Saa stemmer alle i. Indledningssangen.

Her i vort lille Rigsdagsslot

^aher har vi det saa godt godt godt.

Vil nogen holde Tale

han faar have Lov at tale

og lige saa længe som han vil

og alt det Sludder, der er til

Der sker ham ikke andet end

at naar han holder op igen

saa faar han Ros af Massen

og Pengene ved Kassen.

Didli didli didludam dada.

^a*Rigsdagsslot*: Betegner et parlament i Norden og Tyskland, jf. tysk "Reichstag". Ordet bruges i dag især om et lands nationalrepræsentation, der har den lovgivende magt. I Danmark brugtes ordet fra 1849 om den repræsentative, lovgivende forsamling, bestående af folketing og landsting. Tokammersystemet varede indtil Grundlovsændringen af 1953. [ODS & DSD]

(*Alle 5 har sunget for fuld Hals og frygteligt sure i Maskerne.*)

- (8) Præs: Vi maa jo holde paa de gamle Former som Munterhed engang har forskrevet vort lille Folk, mens det endnu var ungt. Skønt Tiderne er blevet andre nu. (*Alle sukker undt. Pater Dyster*) Vor store Nabo Grobriannien⁸, snart hele Sydamerikas Behersker, forlanger jo mere Strenghed, mere Alvor og mere Sædelighed⁹ — og desværre vi Smaafolk er vel nødt at holde Trup. (*Alle sukker undt. Pater Dyster*) Nu var det da et Held, at vi fik dømt den libertinske¹⁰ Digter Villanelle¹¹ til Landsforvisning; det har gjort godt Indtryk i Grobriannien.
- (9) Pateren: Og ikke der blot. Men hver retskaffen Kandelabrer aanded befriet op.
- (10) Præs: Ja, sandelig, det gør vi. Men hør nu gode Venner og Kolleger, hvad jeg i Dag har sammenkaldt jer for. De Olieboringer, vi har forsøgt med rundt om i Landet,

⁷*Skyd Hjertet op i Livet*: Betyder at samle mod til sig. [ODS]

⁸*Grobriannien*: Navnet er sandsynligvis en hentydning til "Gross-britannien", den tyske betegnelse for Storbritannien.

⁹*Sædelighed*: I overensstemmelse med moralens krav. [ODS]

¹⁰*libertinske*: Betegner en fritænker eller en person, der har en udsvævende livsstil.

¹¹*Villanelle*: Navnet er afledt af det italienske "villanella" og betegner en folkelig, humoristisk musik- og sanggenre i 1500-tallets Italien og Frankrig. Navnet kan i denne sammenhæng endvidere være inspireret af den mexikanske revolutionær og guerrillaleder Pancho (eller Fransisco) Villa (1878-1923), der en overgang med en dødsdom over hovedet levede i skjul i USA. [DSD]

falder matte ud.

(11) De andre: Oh!

(12) Præs: Rent ud sagt: giver intet Resultat.

(13) De andre: Oh, oh, oh.

(14) Præs: Hvi¹² forstyrer du mig, Fummel?

(15) Gamle Betjent Fummel: (*har længe rykket i Præs.*) Her kom et Telegram just ind ad Døren.

(16) Præs: Et Telegram! saa er der nogen død. Forhaabentlig dog ikke her i Riget. (*Aabner med rystende Haand. Alle æder ham med Øjnene.*) Hvad ser jeg? Venner! jubl! jubl til!

(17) De andre: Hvad er der? Saa svar dog, , hvad staar i Telegrammet.

(18) Præs: Det er fra Overingeniøren Vridbor, han melder, at i Tusind Meters Dybde fandt han i Dag et vældigt Oliehav. Nu er vi rige.

(19) De andre: Bravo! vi er rige.

(20) Præs: Jeg ta'r de første 10% til mig.

(21) Pateren: Og jeg de næste 10.

(22) Skrædder: Og jeg de næste.

(23) Kullempers Tons: Og jeg tager ti.

(24) Senil: Og jeg.

(25) Præs: Saa er endda 50 tilbage til vort Folk til Deling.

(26) Skædder: Og det er rimeligt, at de skal ogsaa have lidt, da det jo er for Deres Penge at vi har foreta't de Boringer.

(27) Alle:

Hurra! nu er vi rige. Alle rige.
Vi ledte oppe vi ledte nede
vi ledte saadan, at vi fik Skæg
og vi blev tossede af at lede,
men tænk da fandt vi ved Ladens Væg
hen under Aften en Hønserede
propstoppendefuld af de dejligste Æg.

(28) Senil: Nu er der bare det, hvad skal vi med — hvad skal vi med de Penge lige nu, da vi skal til at være sædelige?

(29) De andre: For Pokker ja, — den gamle har skam Ret.

(30) Præs: Godt Mod, Kolleger, Vi vil prøve paa at lægge vore Hoveder i Blød.

¹²Hvi: ”hvorfor”.

- (31) Senil: Det er jeg bange¹³, mit kan ikke taale.
- (32) Præs: Giv Tid. Vi finder sagtens paa en Udvej. Er Folket end kun lille, frie er vi — og naar vi er paa engang fri og rige — kan noget Menneske forlange mer? Hvad nu? hvem bryder ind til os, naar vi har lukket Møde?
- (33) Villanelle: Gmorgen, mine Herrer!
- (34) Præs: Ham!
- (35) Skrædderen: Digteren!
- (36) Pateren: Nej, det er dog for galt.
- (37) Kullemperen Tons: Og saa Godmorgen midt om Eftermiddagen¹⁴!

“Vi hader Mænd der saa frække er
at de la’r os være i Fred
Hvem gider vel plukke Stikkelsbær
med ingen at plukke dem med

^a Følgende verslinjer er placeret bagerst i kladdehæftet skrevet på løsarck.

For alle Piger i dette Land
fornærmer I noget saa bøst
^ahvis I er onde ved denne Mand
der Kvindens Gaade har løst

^abøst: Ordet kom via tysk (“böse”) og betegner noget barskt eller bistert. [ODS]

¹³ Forekommer at være en ufuldstændig konstruktion, mangler evt. et ’for’.

¹⁴Kullempere: Ordet betegner en arbejder, der under kulfyldning lemper eller skovler kullene i kulkasserne eller i lasten. [ODS]

For Kvindens Gaade er den, min Far
 hun Manden nægter sig plat
 hvis han saa hende paa Ordet ta'r
 saa er det med hende Nat
^aEn mørkvid Vinterdag paa graasort Ager
 hvorover kun en isskarp Vind sig rører
 der synes selv de sortgraasorte Krager
 helt skønne Fugle som Ambassadører
 fra Livets ak saa alt for fjerne Hof.
 Den skratter lidt i Øret dens Messe
 men her hvor Vindens brystne^b Klage lyder
 som hørtes Døden selv sit Redskabs hvæsen
 dog dens Kra kra inderlig mig fryder
 som — ja saamænd som en Hilsen fra en Slof^c.
 Men hil da Livet selv i Vaarens Sejr
 naar Farver vælder ud af alle Tuber
 naar Skov og Agers Grønt som Faner vajer
 og Sangen risler ud af alle Struber
 klædte i alle kaade Stoffers Stof.
^dJovisst skal Kragen ogsaa være til
 men haaner den Fasanens Glimmerfjedre
 faar den til Svar: Tror du den Sort er bedre.

^a Følgende synes ikke at stå i forbindelse med de foregående strofer, idet de optræder på bagsiden af førnævnte ark.

^b*brustne*: Kommer af perfektum participium-formen af "at briste". Ordet kan i denne sammenhæng betyde "klangløse" samt "kolde" eller "døde". [ODS]

^c*Slof*: Jf. tysk "schlafen". Bruges især i soldaterjargon om en person, med hvem man ofte deler opholdssted, soverum, seng, stue, telt osv. med. [ODS]

^d Trods det, at følgende linjer er skrevet på hovedet på ovennævnte løsark, synes de dog klart at have forbindelse til de foregående strofer.

¹⁵ Jeg gik og følte mig — jeg blev saa sær — ligesom en Tid der om ved de 16 Aar — en pløret Markvej indvendig — ligesom da jeg var en 16 Aar. Saa kom jeg herved til Vandet en Dag — og saa var den første Knop kommen.

¹⁶Sidegade i Kandelabrien. Middelalderhuse og Funkisvillaer¹⁷ i hidsig Cocktail. Sen Nat. Lygterne lyser søvnigt. I et Treetagers Hus ude i Hjørnet —

¹⁵ Følgende linjer stammer fra endnu et løsark placeret bagerst i kladdehæftet. Oprindeligt har det tilsyneladende været til tænkt som brev, idet der i arkets øverste højre hjørne står: 'Kære L'. Ordet 'Kære' er imidlertid overstreget, og før verslinjerne påbegyndtes, er arket blevet vendt på hovedet.

¹⁶ Inde i kladdehæftet, nu i den modsatte ende, fortsættes stykket 'Kandelabrien'.

¹⁷*Funkisvillaer*: Ordet "funkis" er en svensk, slangagtig forkortelse af funktionalisme, som opstod i forbindelse med Gunnar Asplunds berømte bygge- og kunstudstilling "Stockholmsudstillingen" i 1930. Funktionalisme kan betegnes som en modernistisk arkitektur og design, der fokuserede på den teknisk-videnskabelige side og ikke den kunsterisk-æstetiske. En af de fremmeste repræsentanter for funktionalismen i Danmark var Poul Henningsen. [DSD]

hvor ser det idyllisk ud med Espalier og Fremspring. Men hvad er det? Min Sandten om ikke en Indbrudstyv er ved at fire sig ned uden at ane, at under ham staar gamle Betjent Fummel, der heller ikke aner noget. Men saa snyder Fummel Næsen med Fingeren, og Tyven stivner midt i et Dump.

- (38) Fummel: Næ, nej, ak nej, ham hitter jeg smænd ikke. Det er da ogsaa li'e til Snot i Snuden, her ved man, han vil lave Kup i Nat, men bare ikke, hvor det Kup skal være. Det skal man altsaa hitte ud af selv. Og hvordan kan man det? — Naar nu kun ikke de annere¹⁸ Betjente ramler paa ham. Kanske man skulde prøve paa at raabe: Klapøje, arbejder du her omkring? Der høres ingenting. Det kan betyde, han enten ikke er her eller ikke vil svare. Tja, saa er man lige nær.

Fummel driver ud. Tyven genoptager sin Nedadkravlen. Da lyder der Sang . han maa hænge stille igen. Karnevalsklædte hvirvler Digteren Libelle og hans Venner Musenlos og Adrettos, Damerne Letta, Lissa og Luna og endnu flere unge ned gennem Gaden.

Elskede! i Nattens Stille
 hører du det langt herfra
 Herren sidde hen og spille
 på sin Mundharmonika?
 Og hans Svende og hans Terner
 danser ud i lette Slør,
 Himlens morgenlyse Stjerner,
 Havets nattemørke Søer,
 de vil danse, de vil danse
 de vil danse til de døer.

¹⁸annere: En dialektal variant af "andre" - muligvis fynsk eller lollandsk.

Denne Toneleg den hidser
dit Blod ind i mit, aah Gud,
gennem dine Fingerspidser
mod min Skulders nøgne Hud.
Vejret danser i min Lunge,
Blodet danser i mit Bryst,
som det dirrer i det unge
Løv paa Kvist ved Vindens Lyst —
danse, danse Vaar og Sommer
det bli'r tidsnok tidsnok Høst
Jo men Bladene paa Kviste
klædt i Dugg og Stjerneskår
de er tro indtil det sidste
mod den Bejler, de fik kær
skælvende i Angst og Lykke
danser de i Vindens Arm
gennem hver en kuldkær Vaarnat
som i Sommernatten varm
selv i Døden — i hans Favntag
danser de mod Jordens Barm.
Jo, men selv naar Høsten kommer
spørg det lille Blad paa Kvist
Dans dig gennem Vaar og Sommer
gennem Døden selv til sidst

- (39) Libell: Et Leve da for Dansen! Kammerater og søde Piger. Rens nu Stemmen til et Dansen leve lige til vi dør!
- (40) Fummel: (*ind*) Hør, I maa ikke rende her og skringe saa sent paa Natten. For saa faar jeg Vrøvl med Regeringen.
- (41) Lissa: Regeringen den har smænd Vrøvl nok med sig selv.
- (42) Letta: Vær ikke bange, du gamle Fummel, for Regeringen det er min Far.
- (43) Luna: Og den er bedt til Selskab hos Grobrianniens Gesandt¹⁹ i Aften. Men Letta der er ikke med, for hun har Influenza.
- (44) Libell: Og naar hun er færdig med det, saa har hun lovet, hun vil sove hos mig i Nat. Men kan du skaffe Øl
- (45) Adrettos: For vi er tørstige.
- (46) Musenlos: Og kan du ikke, saa ta'r vi noget selv.
- (47) Fummel: Nej, stop, den Ordning er ikke indført her hos os endnu.

¹⁹*Gesandt*: Tysk ord for en ambassadør. [ODS]

- (48) Libell: Det er jo her, Mutter Robertha bor?
- (49) Fummel: Hun er forlængst i Seng. Den fjerne Torden I hører der i Syd er hendes Snorken.
- (50) Musenlos: Jeg skaffer hende ud.
- (51) Libell: Ret, Musenlos.
- (52) Adrettos: Jeg løber med og aabner Døre for dig.
- (53) Piger: Godt, godt, Adrettos!
- (54) Libell: Skynd jer, Kammerater. Thi Kandelabriens Folk forlanger Øl.
- (55) Fummel: I skulde da vel ikke, goe Venner, paa jeres Tumlen rundt i Byens Gader ha set Klapøje, Mesterindbrudstyven? For der er nogen og har faaet Nys om — atisch — at han og saa hans Brækjern er paa en Tourné i Nat.
- (56) Libell: Der er Robertha. Velkommen, Mor Robertha. (*Musenlus²⁰ kommer bærende med den fedtsvulmende²¹ Mutter Robertha i Særk, hun skriger og spræller uden dog at slippe det forklædefuld Ølflasker, de har bundet hende om Halsen.*)
- (57) Mutter Robertha: Svinehunde! Fordømte Tyvepak! beskidte Stinkdyr Tuberkelsnot! kræftraadne Mavesvulster og underlivsbetændte Djævlerumper at bryde ind og gøre Vold imod en hjælpeløs, afmægtig, lille Kvinde!
- (58) Libell: Tak for de Velkomstord! Din Skaal, Ærværdige!
- (59) Mor Robertha: Jeg skal velkomme, jeg skal skaale Jer! (*Hun ind i Huset*)
- (60) Libell: Saa hilser vi hverandre, Kammerater og søde Piger, med vort Broderskabs ophøjede og tankedybe Løsen Skaal da og Skide være med det!
- (61) Alle: (*drikker af Flasker*) Skaal!
- (62) En ung Mand: Men, Mester, dette maa jeg sige dig, at Letta — altsaa —
- (63) Libell: Hvad er der med Letta?
- (64) En ung Mand: Du sagde ... men hun plejer jo at sove hos mig.
- (65) Letta: Det kan jeg dog vel ikke, kære, bli' ved med i al Evighed.
- (66) Libell: Min Lærling, for Smaalighed beskyldte man mig aldrig.
- (67) Mor Robertha: (*giver dem en Spand Vand over Hovedet*) Der har I Skaal og Skide være med det.
- (68) Libell: Men Mor dog, hvor kan du nænne dit eget Øl — at spæde det med Vand
- (69) Robertha: Og jeg skal spæde det med værre Ting, hvis ikke I faar flyttet jer lidt villigt.
- (70) Libell: (*vender sig mod hende med Masken helt løftet*)
- (71) Mor Robertha: Men Hellig Sanct Tremens²²! men hvad ser jeg? Men er det Dem? men kære, er det Dem? Og De er her! trods Dom og Landsforvisning. Besøger mig

²⁰ Ellers stavet Musenlos.

²¹ Endelsen er svært læselig.

²² Tremens: Jf. den latinske betegnelse "delirium tremens" for alkoholdelirium også kaldet drankergalskab. [DSD]

— og jeg — nej jeg har Vin, vent, vent, en rigtig gammel Muskateller²³ i Kælderen! nu skal den være her. (*Ind i Huset*)

(72) Libell: Det kalder jeg en Kone med Ræson. — Men hør nu, Lærling, lad os kappes om, hvem der i Nat i Lettas Arm skal sove — skønt Søvn bli'r der vel ikke meget af. Vi digter hver sin Sang, og den —

(73) Den unge Mand: Umuligt. Med Mesteren kan ingen anden kappes.

(74) Letta: Har jeg slet ingen Ting og skal ha' sagt?

(75) Libell: Nej, Kvindens Mund blev ikke skabt til Ord, det tror hun selv, men Manden ved det bedre, til Kys, til Kys! Se Vinen, hvor den funkler i Mor Roberthas liljehvide Haand.

Din Skaal, Mor!

(76) Mor Robertha: Ved Sankt Tremens! hvilken Ære!

(77) Libell: Saa digter vi.

(78) De andre: Tys! bravo! bravo! Mester vil digte for os.

(79) Libell: Du begynder, Ven.

(80) Den unge Mand: Men maa det være om hvad frit jeg vil.

(81) Libell: Vi siger — ja, hvad skal vi sige — jo, du giver et Hyldestdigt til hendes venstre Brystvorte, jeg til hendes højre Balle.

(82) De andre: Ja, bravo, bravo.

(83) Libell: Skaal! Saa er vi Øren.

(84) Den unge Mand:

Fra Hjertets Jordskælv sprang den mig i Møde
den hvide Rose, varm og rund.

Helt kvindeveg jeg blev af dette bløde,
da rev en liden Torn til Blods min Mund
Og lykkelig jeg lo, da Manddomsmagt
jeg følte som en Flod mig gennemspringe
Jeg ogsaa har en Torn, tag dig i Agt,
min Rose nu, for ogsaa jeg kan springe.

(85) Libell: Jeg gi'r fortabt. Tillykke, I to unge! Ja, I to unge, unge lykkelige. Nu skal den gamle Digter til at lave sin Gravskrift om.

(86) De andre: Fortæl os, hvordan lød den.

²³Muskateller: En særlig stærk, sød vin med en krydret duft og smag. [ODS]

- (87) Libell: Her hviler Skjaldens²⁴ Bene for første Gang alene. Skønt nej — endnu er der en Stund til Morgen. Maaske jeg finder mig et andet Bytte. Op! Op!
- (88) Letta: Var det et Paaskud for at slippe for Løftet til mig? Haa, maaske du er saa gammel at du kun med Munden dur til Elskov mere?
- (89) Libell: Spørg din Mor, mit Barn. Af Sted, af Sted til nye Eventyr! (*Kysser Mor Robertha. Ud med sit Hof*)
- (90) M. Robertha: Saa du det, Fummel! Lige midt paa Munden. Fra nu af vasker jeg mig aldrig mer.
- (91) Fummel: Det med at vaske sig, det er det dog visst noget siden, at hun er holdt op med.
- (92) M. Robertha: Uhh, (*Gasser sig, saa alt bævrer paa hende og løber ind hylende af Fryd som et stukket Svin ej noget andet*)
- (93) Fummel: Man skulde jo have bragt ham til Cachotten²⁵ ifølge sin Instruks. Men gaar det ikke at klemme Øjet i, naar det er saadan en striks Instruks. (*Skænker sig vin*) Mon Himlen dog nu ikke vil lønne min Godmodighed og sende Klapøje i min Favn? (*Drikker. Klapøje kan ikke længere holde sig fast; med et raslende Brag ender han i Hovedet paa Fummel.*) Hvad i Alverden? Stop! (*De slaas voldsomt for hvem der først kan komme op*) Holdt lidt, - jeg be'r dig, Klapøje, om at ligge stille kun et Øjeblik, kun et Klapøjeblik, for jeg fik Vinen i den gale Hals, lad mig faa hostet op. (*Klapøje ligger stille*) Tak! mange Tak! Saa tar vi fat igen (*Klapøje klemmer Fummel ned mod Jorden og er nu Sejrsheeren, men to Betjente, som han ikke ser, smækker ham bagfra Haandjern paa.*)
- (94) Klapøje: (*brøler*) Lad vær' med det! Jeg var gentil²⁶ mod ham saa skal I være gentile imod mig. I snyder jo. Tag mig det Stads af Grabberne igen.
- (95) Libell: (*tilbage*) Men ere I da skøre, Kammerater og øver Vold imod en af os selv? Har ikke selve Præsidenten givet vort Land dets Løsen: her i Kandelabrien her har vi alle Lov at være til.

²⁴Skjaldens: Især om norske og islandske digtere, der for en tid var knyttet til en fyrste eller anden stormand og digtede kvad om ham og hans bedrifter. I løbet af 1700- og 1800-tallet udbredtes ordets betydning i poetisk henseende og brugtes om digtere, hvis digteriske evne kan vække og tale til folket bl.a. med emner hentet fra Nordens fortid. [ODS]

²⁵Cachotten: Fransk ord ("cachot") for lille, mørkt fangehul eller fængsel. [ODS]

²⁶gentil: Fransk ord, betyder sød, venlig. [ODS]